

Lausunto HE 132/2022 Hallintovaliokunnalle

Sosiaali- ja terveysministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa Hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä 132/2022. Ministeriö on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ohjausryhmän jäsenenä ja on voinut vaikuttaa esityksen sisältöön jo aikaisemmissa vaiheissa.

Kokonaisuutena esitys on perusteellinen ja perusteltu. Sosiaali- ja terveysministeriön toimiala käyttää henkilötunnuksia erittäin paljon ja kaikilla muutoksilla on suuria vaikutuksia toiminnassa. Kaikki toimenpiteet, joilla vähennetään keinotunnusten käyttöä ja tietojen jälkikäteen tapahtuvia korjaamisia, ovat toimialan kannalta tervetulleita. Saman asian toinen puoli on se, että henkilötunnus esiintyy kaikissa tietojärjestelmissä, jolloin muutokset siinä aiheuttavat myös muutostarpeita kaikissa tietojärjestelmissä.

Ylimääräisten henkilötietojen poistaminen henkilötunnuksesta on hyvä asia. Sukupuoli- ja ikätietoa käytetään ministeriön toimialalla yleisesti ja monissa tapauksissa se päätellään automaattisesti henkilötunnuksesta. Muutos aiheuttaa tarpeen päivittää järjestelmiä näiltä osin. Tietojärjestelmien päivitykselle on varattava useamman vuoden siirtymäaika, jotta kaikki järjestelmät ehditään päivittää.

Etärekisteröintimahdollisuus on kannatettava asia. Se vähentää keinotunnusten käyttöä ja varmistaa sen, että tiettyyn henkilöön liittyvät tiedot kirjautuvat samalla tunnuksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollossa tunnistuksen luotettavuus ei ole merkittävä asia vaan tärkeintä on tietojen kirjautuminen samalle henkilölle.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on kaksi sisältöön liittyvää kommenttia

Etärekisteröinti tulisi olla mahdollista myös terveydenhuollon toimipisteessä, jonne voitulla hoidettavaksi turisti ilman henkilötunnusta. Tässä tilanteessa ei ole järkevää luoda keinotunnusta vaan käyttää suoraan henkilötunnusta. Käytännössä tämä voi tapahtua niin, että hoitoon tullut henkilö luo itselleen etärekisteröidyn henkilötunnuksen tai henkilökunta luo sellaisen hänelle.

Esityksen mukaan muutoksista kunnille ja hyvinvointialueille aiheutuvia kustannuksia ei tarvitsisi ottaa huomioon, koska kyse ei ole uudesta tehtävästä. Tämä on kuitenkin kikkailua. Esiitetty muutos aiheuttaa esityksessä olevan arvion perusteella satojen miljoonien suuruisen kustannuksen julkiselle terveydenhuololle. Tavalla tai toisella tämä on otettava huomioon. Jos kustannuksia ei korvata erillisellä rahoituksella, on kustannus korvattava perusrahoitusta kasvattamalla. Muussa tapauksessa vastaava summa on pois palveluista. Tämä on otettava huomioon muutoksesta päätettäessä ja tässä yhteydessä on ymmärrettävä, että muutos aiheuttaa julkiselle terveydenhuololle usean sadan miljoonan euron pakolliset kustannukset, jotka on katettava tavalla tai toisella.